

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre 6 kor. — fl. Negyedévre 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Debreczen, 4616r Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Az üzletvezetőség felosztása.

Igazgatóságot Debreczennek.

Az államvasutak debreczeni üzletvezetőségének felosztásáról hozott közleményünk városszerte méltó feltűnés tárgyát képezte. Két nap óta a hivatalos és társadalmi körökben ezt a kérdést pertraktálják s a közvélemény abban domborodik ki, hogy Debreczen városának meg kell mozdulnia; tétlenül nem nézheti, nem hallgathatja el, hogy a nagy jelentőségű reorganizáció során az igazgatóság kérdésében Debreczent mellőzzék.

Hol áll Miskolcz Debreczen mellett?

Még csak kísérletet sem kell tenni, hogy az óriási különbséget kidomborítsuk. Tisztában van azzal mindenki. Miskolczért az áldozatkész Debreczent negligálni, mellőzni, még a kombinációkból is kiejteni, hiba volna. És mert megtörtént, nyugodtan nem hallgathatja el Debreczen.

A törvényhatóság meg fogja tenni a maga kötelességét, de megteszi majd a társadalom is. A bizalomnak nagyrésze azonban Debreczen egyik képviselője: Dobieczki Sándor személyében összpontosul. Egyszerre rá gondolt most mindenki. Ugyanazon üzletvezetőség éléről küldték őt választói a parlamentbe, amely üzletvezetőségtől most Debreczent akarják megfosztani.

Dobieczki Sándor közvetlen tapasztalatok alapján ismeri a debreczeni üzletvezetőség hatalmas adminisztrációját, közvetlen tapasztalat utján tudja mérlegelni, hogy a vonalhálózatokban olyan szerencsés góczpontot, mint Debreczen, mellőzni nem lehet. Hívja hát fel rá az illetékes faktorok figyelmét, mutassa ki az indokok halmazát s mikor a vasuti reorganizációban helyes utra tereli az alapmunkákat, egyben megvédelmezheti vele Debreczen veszélyeztetett érdekeit is.

Dobieczki Sándor a vasutügyek jórészének parlamenti előadója, sőt ugyanazon forrás sze-

rint, amely az üzletvezetőségek felosztásával meglepte az országot, az új vasuti minisztériumban tekintélyes, diszes állás jelöltje. Van tehát valami beleszólása még az alapmunkálatokba is. — Szóljon hát Debreczen javára.

Hogy a vasuti minisztérium megvalósulása nem napok, sőt idő kérdése, azt nagyon jól tudjuk. De az előkészítő munkálatok már megindultak, a kombinációk már felszinen vannak s Debreczen előre látásból még azt sem hallgathatja el, hogy a kombinációkból kiejtsék. Az a város és a város közönségének célja, hogy Debreczent már az alapmunkálatok során figyelembe vegyék, mert ha tétlenül várjuk be, hogy hová fejlődnek ezek a munkálatok, azután majd késő lesz sóhajtozni egy olyan hatalmas s Debreczen értékét is jelentősen emelő közgazdasági intézmény után, mint aminőt majd — merő közönyösségből — a vasuti igazgatóság elhelyezésével veszíteni fogunk.

A vasgyűrű.

Irta: **Octave Mirbeau.**

Ebéd előtt ott sétáltam Triczepsszel, a fürdő orvosával a parton. Szembetalálkoztunk egy nagyon elegáns nővel, aki a fürdőházból jött. Rámosolygott Triczepsre s így szólt:

— Jó napot, öreg...

— Jó napot, cicizám, — felelte Triczeps.

A hölgy eltűnt s Triczeps hozzám fordulva így folytatta:

— Ez Boule-de-Neige, az öreg Kropp bárónak a hajdani kedvese... tudod... aki tavaly halt meg... Nagyon érdekes a története, hallgass csak ide.

S boldogan, hogy elhelyezheti egy történetét, így kezdte:

— Egy reggel az öreg báró ellátogatott hozzám. Minden bevezetés nélkül azt kérdezte tőlem:

— Igaz az, doktor, hogy a vérben vas is van?

— Igaz...

— Ah... nem akartam elhinni... Milyen csodálatos és bonyolult a természet!

Az öreg bárónak reszketett az ajka, a szeme meg olyan volt, mint a halotté. A bőre pedig olyan elernyeat és petyögős volt a nyakán, mint valami kopott, puhává lett nyakkendő. Egy kicsit gondolkodott, aztán azt mondta:

— És sok vas van a vérben... sok?

— No, tudja báró ur, annyi nincs benne, mint az ariégei bányákban.

— Mit ért ezzel?

— Mit értek ezzel? Hát azt, hogy egy embernek a vérből semmi esetre sem lehetne kivonni annyi vasat, hogy egy második Eiffel-torony megépüljön belőle. Érti?

— Igen, igen... De annyira nincs is szükségem az igazat megvallva... S mondja, ki lehetne az én véreimből is vonni a vasat: az enyémből...

— Hogyan?... Minek?

A báró mosolygott s még azt kérdezte:

— S mit gondolsz, van a véreimből arany is?

— Ah, az nincs... Arany csak a fogban van, abban is csak ha beteg.

— Fájdalom doktor ur, fogam már nincs, még beteg sem, — nyögte az aggastyán. — S ha volna fogam s a fogamban arany, ez csak idegen arany lenne, olyan arany, amit nem magam gyártottam, szóval nem az én lényegemből való. Tehát ön biztos róla, hogy nincs a véremben arany?

— Egészen biztos...

— Nagy baj, — sóhajtott fel a báró, — igazán sajnálom. Mert tudja, jobb szerettem volna azt a gyűrűt aranyból készíttetni, mint vasból...

Nem bámultam nagyon, tudva hogy a báró kissé hóbortos. Reszketeg hangján tovább folytatta:

— Nem tudja, ugye, hogy mennyire szerettem Boule de Neiget... Odsadtam neki mindenemet... kapott tőlem házat, lovat, ékszert... ötvénezer frank áru csipkét... Megvan mindene, amije csak lehet egy nőnek, amiről csak álmodnatik... Nos és valami olyant szeretnék adni neki még, amit soha asszony nem kapott... Egyszerre

Városunk és a gyermekvédelem.

II.

Tegnap bevezető cikkemben azt az ígéretet tettem, hogy a debreczeni lelecnzházzal kapcsolatos gyermekvédő egyesület, továbbá a hozzá csatolandó állami bábaképző-intézet ügyében egy a hármias intézmény anyagi és felügyeleti viszonyait, miát különösen a telep létesítéséhez szükséges helyet illetőleg őszinte egyenességgel fogok véleményt nyilvánítani, kiváló tekintettel a város és közönség érdekeire. Mert tisztelt olvasó urak és hölgyek! bármily hitelvesztett is utóbbi időkben a város és közönség érdekeire való hivatkozás, én úgy vélem, úgy érzem s nem csalódom talán, ha hiszem is, hogy még eddig akár társadalmi tevékenységem, akár közigazgatási téren való működésemben nem igen akadhat bárki, legyen az ellenfelem vagy ellenségem, a ki önző célokat vagy anyagi érdekeket volna képes szememre vetni vagy reám bizonyítani, midőn városi vagy közérdekű ügyről volt szó.

Ezen feltevésben kezdjük el az igen fontos ügynek kérdések és feleletek alakjában tisztázását s a megvalósuláshoz való közelebb juttatását.

Első kérdés. Helyes dolog-e, hogy akkor, a midőn a lelecnzházak felállítását az állam vette kezébe, a múlt években városunkban alakult ily célú egyesület továbbra is fennmarad és a neki tett ígéretre a városi segély, Kossuth lelecnzalap és egyesek aláírásaira támaszkodva, összekapcsolni kívánja a lelecnzházzal a gyermekvédelemnek szélesebb alapokra fektetését.

Felelet. Már 1900-ban azon nézetemnek adtam kifejezési s e tekintetben *Roncsik* Lajos, akkori kulturánácsnok barátommal teljesen egyetértettem, hogy a lelecnzház felállítását bizzuk a Fehérkereszt egyletre, akkor egy év alatt meg lesz ezen emberbaráti intézmény, a városnak semmi áldozatára nem kerül, legfeljebb egy üres telket adunk. De az akkor hatalmon levő urak Degenfeld József gróf volt főispán urat azzal rémitgették, hogy a Fehérkereszt apácákra bizza a lelecnzek nevelését s így okosabb, ha magunk csináljuk meg. Hiába volt a Roncsik bizonykodása, hogy ő nem tud ezekről az apáca nevelési dolgokról semmit, én is állítottam, hogy a tétényi és más intézetekben voltam, egy apácát se

láttam, nem ért semmit, megalakult a lelecnzházzal kapcsolatos gyermekvédő egyesület gróf Degenfeld József ur elnökelete és a kiválasztottak igazgatása alatt és a közgyűléssel is megszavaztattak 40,000 koronát, átadták a Kossuth-lelecnzház alapot és felkérték az első takarékpénztári 10,000 koronás alap átadását is.

E közben mindinkább előtérbe lépett a kormány akciója s a belügyminiszterium kebelében megindították a tárgyalások Debreczen városával, az egyesület vezetőségével és dr. Kenéz Gyula bábaképző-intézeti igazgatóval. Ily módon tehát három nemes célnak elérése helyeztetvén kilátásba, dacára annak, hogy városunk jelenlegi nyomasztó anyagi viszonyai között minden garasnak megtakarítása üdvös dolog, a város pénztára terhére megszavazott összeget, az egyesület további fennállását én a hét éven alóli elhagyott gyermekek jóllétének szempontjából helyesnek tartom és az állami lelecnzházat a város és társadalom befolyásának biztosítása mellett gyermekvédelemmel kapcsolatosan óhajtom. Ha azonban ez leküzdhetetlen akadályokba ütközik, akkor hagyom a lelecnzházat teljesen az állam kezelésé s fennhatóságá alá, megmentem a városi 40,000 koronás dotációt, a tett alapítványokat és egyesek adományait, tagdíjait a társadalmi egyesület részére, mely a 7 éven alóli gyermekek védelmére alakult első sorban.

Ezen esetben a bábaképző intézet vagy miat külön intézmény folytattatnék, vagy pedig különben is állami levén, ez kapcsolhatnék össze az államilag felállítandó lelecnzházzal. Ezzel úgy gondolom, a feltett kérdésre megfeleitem, sőt még ráadást is nyújtottam.

Második kérdés. Ha a lelecnzház, gyermekmenház és bábaképezde részére együttesen szükséges 3-4 katasztrális holdnyi területet, tekintettel a humánus intézményekre a várostól kéri, helyes dolog-e e célra a régi sertésvásártérre, a dohánybevéltótelek, a róm. katolikus temető, homokkerti sertéshizlalók és homokkert-utcai ház sor közé foglalt térségre helyezni s ezen területből a megfelelő 3-4 holdat átengedni?

Felelet: Nem helyes. Mert azon terület, a melyen oly sok időn keresztül sertésvásárok tartattak, melynek tőszomszédságában sertéshizlalók és temető fekszik, közegészségi szempontból kifogásolhatók és tényleg a miniszteri kiküldött, egészségügyi tanácsos ur által kifogásoltatott is. Már

pedig a lelecnzek, a kisedek és apró árva-gyermekeknek már elhagyatottságuknál, az édes anyai szeretet és gondozás hiányánál fogva is nagyobb szüksége van a jó, egészséges fekvésű, állandó tartózkodási helyre, lakásra. Hiszen embereket akarunk azokból nevelni e hazának és nem elcsepeveszedett nyomorékokat. De ettől eltekintve is, azon a helyen, a városnak azon részén, mivel a dohánygyárak, vasuti gépjavitó-műhely, vágóhid, sertésvásárok-telep, a vasuti indóház, a Barcsay gőzmalom és légszuszogó is közelben fekszenek, egy kis levegőre, hogy ne mondjuk tüdőre is van és lesz a jövőben még inkább szüksége, tehát nem szabad ezt a szép területet (à la budapesti Ujépület-terület) beépíteni, hanem inkább parkirozni és kellemes üdítő sétányhelylyé varázsolni ott a gyártelepek közepette.

Harmadik kérdés. Hová kellene tehát ezt a hármias intézetet elhelyezni. Alkalmos volna-e erre a célra a Nagyerdő?

Felelet. Én nagyon sokat gondolkoztam erről, alaposan meghánytam-vetettem e kérdést. Meghallgattam az ellenvételeket, összehasonlítottam a pro és contra érveket s arra a meggyőződésre jutottam, hogy a lelecnzház és gyermekmenhely részére, hozzászámítva még a bábaképző intézetet is, 3-4 katasztrális holdnyi területet sehol sem tudunk oly előnyös helyen kijelölni és átadni, mint épen a Nagyerdőn! Igenis a 2000 holdas Nagyerdőt, annak bármely legalkalmasabb részét átengedném e hármias intézmény céljaira az államkormányának használatra mindaddig, a míg ezen emberbaráti intézeteket feuntartja. Hogy aztán az e célra szükséges 3-4 holdnyi terület hol jelöltetik ki, a Nagyerdőnek melyik részéből, az mellékes és alárendelt kérdés, a fő csak az, hogy az ezen telepen elhelyezendő egyének, gyermekek télen nyáron jó, üde, friss levegőt szívjának, a várossal, iskolákkal, kórházzal, vasuti állomásokkal, egyéb intézményekkel egyenes és állandó összeköttetésben legyenek, szóval, hogy a világforgalomból ki ne essenek; ezt pedig a kis vasut által készen, elérve találjuk. Magára a Nagyerdőre, sőt az ott lévő intézményekre, fűrdőház, vendéglő és nyári lakokra is nagy fontossággal bírna ez eszme keresztülvitele.

Egyszerre 10 évet nyernének a kulturális előhaladásban. Gyorsabb vasuti közlekedés, közvilágítás, csatornázás, posta- és küldőncszolgálat, rendőri felügyelet és egyéb helyhatósági intézmények, mind, de mind egyszerre rohamos fejlődésnek indulnának; sőt merem állítani, hogy azoknak

és anyagi, kézzelfogható alakban szeretném neki odaadni mindazt, ami még megmaradt belőlem... szóval az egész lényemet, amelyet a világ legszebb gyémántja ékesítene... A halállal keveset törődöm... De elég lesz-e chez az a vér?

— Ehez mindig van az embernek elég vére, — feleltem hanyagul. — Egyébként, mindenki megteszi, amit tehet.

— Ah, orvos ur, nem jól érzem magam.

Azután eltörtogott tőlem s másnap elment egy vegyészhez, aki nagyon híres volt a tudománya révén.

— Azt szeretném, — mondta neki, — ha ön az ereimből kivonna annyi vért, hogy abból kijönne harminczöt gramm vas.

— Harminczöt gramm?... A manóba is, — mondta a vegyész elbámulva.

— Sok ez? — kérdezte a báró nyugtalanokodva.

— Elég sok...

— Fizesek, amit akar. S ha szüksége volna minden véremre, vigye...

— Csaklogy, tudja ön nagyon öreg...

— Hiszen ha fiatal volnék, akkor nem a véremet adnám Boule-de-Neigének...

— Két hónap mulva a vegyész egy kis darab vasat szolgáltatott át a bárónak.

— Csak harmincz gramm, — mondta.

— Milyen kicsiny, — mormogta a báró, akinek a hangja már csak suttogás volt, az arca pedig olyan halavány, mint a szemeferdő.

— Itt van tehát az egész lényem, — susogta. — Milyen kevés és mégis benne van ebben a kis tömegben az egész mérhetetlen szerelmem... Milyen büszke lesz Boule-de-Neige, hogy ilyen ékszeré van... vérből, az én testemből való ékszer. Az én életem. S hogy fog szeretni, hogy fog zokogni a szerelemtől...

Pár nappal később a báró már haladtott. Boule-de-Neige ott volt az ágya mellett, unottan járkált fel s alá a szobában s úgy nézett az öregre, hogy ki lehetett érteni a tekintetéből:

— Az öreg már untat... Hát sohasem hal meg... De jó volna másutt lenni...

Egy szolga kis dobozt hozott be.

— Mi az? — kérdezte a báró elcsukló hangon.

— A gyűrű, báró ur.

E szóra az öreg haladókló arcára mosoly ült ki, a szeme felcsillant.

— Add ide... S te, Boule-de-Neige, jöjj ide... s hallgass rám...

S nagy erőfeszítéssel kinyitotta a dobozt, kivette a gyűrűt s csuklástól, hörgéstől megszakgatott hangon mondta:

— Boule-de-Neige, nézd ezt a gyűrűt... Látod, vasból van... Vasból, amely az egész véremet képviseli. Megnyitották az ereimet, hogy kivonhassák belőle a véremet s neked gyűrűt készíthessenek, olyant, amilyen senkinek másnak nincs... Boldog vagy?

Boule-de-Neige dühös bámulattal nézett a gyűrűre s azt mondta:

— Lásd, öregem, sokszor mondtam, hogy egy kandallóra való órát szerettem volna...

Princeps befejezte az elbeszélését s kacagva mondta:

— Ugye, bolondos leány volt ez a Boule-de-Neige?

alma, kik a Nagyerdőn keresztül a pallagi királyi gazdasági tszintézethez vezető vasútról gondolkoznak, szintén közelebb jutna egy lépéssel a megvalósuláshoz. A Simonyi ut két oldalán elterülő nyaralók tulajdonosai és bérlőinek határozottan ugyanazon előnyök jutnak, a Nagyerdőt élvezni szokott városi közönség pedig legtöbb előnyhöz jutna az által, hogy az immár szűknek bizonyult parkirozott részét az erdőnek legalább még egyszer akkorára kiterjeszteni és az eldiginél nagyobb gondozás alá venni kellene.

Mindezeket elmondottam úgy, a mint valójában helyesnek, célszerűnek és kereszthívhetőnek is találok egy városom és lakostársaim, valamint a szóban forgó intézmények jól felfogott érdekében.

Tudom, lesznek sokan, kik elszörnyűködve csapják össze kezeiket, hogy a Nagyerdőt, Debrecennek ezt az egyetlen üdülő helyét, ezt az Isten adta drága kincset el akarom árulni, eladni és tőle a lakosságot megfosztani és talán akadnak olyanok is, a kik mellékezőket próbálnak találgatni vakmerőnek titulált fellépésem mögött.

Mindezeknek megnyugtatóra szolgáljon, hogy engem a tiszta jóakarát és az ügy megfellelt állapotából kiemelési szándék vezérelt s ismételve kijelentem, hogy az általam jónak tartott eszme helyett szíves készséggel meghajlok a jobb előtt.

id K Arthur.

Debreceni sertéskereskedők az önálló vámterület mellett.

A Debreceni Újság adott hirt legelőször arról, hogy a debreceni sertéskereskedők súlyosan veszélyeztetett üzleti érdekeik megvédelmezésére memorandumot terjesztenek a miniszter elé, melyben az ausztriai hatóságok minősítélen eljárása ellen kikeve, jogorvoslatot kérnek. E jogorvoslat természetesen, miután a sérelmek amugy is napirendűek, csak a közös vámterület megszüntetése volna. A memorandumot a debreceni kamara elkészítette s ma terjeszti föl a miniszterhez. Teljes szövege ez:

Debreczen város jelentékeny sertéskereskedelmének érdekelt képviselői megjelentek a kereskedelmi és iparkamaránál s arra kérték fel, hogy a sertéskereskedelem jövője érdekében és ezen jövőt nézetük szerint fenyegető veszedelem ellen sürgős feliratot intézzen a kereskedelmi miniszterhez.

Elpanaszolják, hogy az Ausztriával szemben jelenleg érvényben álló állatforgalmi egyezmény azon rendelkezése, mely szerint állatbetegség esetén a szomszédos községek, illetve határos községi kerületek zárlata rendeltetik el, a gyakorlatban mely előre nem látott visszás helyzeteket teremt s a sertéskereskedelemnek mily nagy károkat okoz.

Például ezen egyezmény értelmében az óriási határral bíró Debreczen e határral érintkező bármely község állatbetegsége esetén zárlat alá kerül, minek következtében az állatforgalomból majdnem állandóan ki van zárva.

Még nagyobb baj azonban, hogy az osztrák hatóságok önkényes eljárása és önző törvénytárgyazata következtében sokkal több megszorításnak van a sertéskereskedelem kitéve, mint amennyit az állatforgalom egyezmény megengedne.

Példa gyanánt két esetet hoznak fel, mely a legközelebbi multban történt. Jól-

lehet, minden kocsirakomány sertésre fuvarlevelet állítanak ki, mégis megtörtént, hogy az egyik kocsirakományban utközben előfordult gyanus betegedés folytán nemcsak azon kocsirakományt, hanem mindhármát visszautasították és visszaküldték.

Ugyancsak megtörtént, hogy Bécsbe szállított srntésállományban, amely állomány már két hétig vesztegelt Bécsben, két hét múlva egy betegedés állt elő. Emiatt, jóllehet, az egészségi igazolványok érvénye 8 nap, az eltelt két hét után Debreczent elzárták, ami teljességgel abszurd intézkedés és czéltalan károsítása a különben is sok nehézséggel küzdő helyi sertéskereskedelemnek.

Az ausztriai hatóságok illetén eljárása s a zárlati időnek kiterjesztésére irányuló folytonos mesterkedése azt látszik igazolni, hogy ez az eljárás nem állategészségi védelemből, hanem önző gazdasági és politikai czélokából történik.

Iy körülmények között, midőn sertéskereskedőink hírlapi közlésekből arról értesültek, hogy a gazdasági egyezkedések folyamán a magyar kir. kormány előzékenyen fogadta az osztrák kormányok az állatforgalmi egyezményre vonatkozó azon óhaját, mely szerint az állatforgalmi, illetve zárlati körzetek a jövőben kiterjedtebb kerületekre fognak megállapítani, joggal megrémült, mert már a mai egyezmény alapján folyó eljárás is annyi nehézséget vet a sertéskereskedelem utjába, hogy az országnak e nagyfontosságú gazdasági foglalkozása a legbizonytalanabb körülmények között s a legkockázatosabb módon folytatható.

Ez a félelem tömörítette össze sertéskereskedőinket s ennek hatása alatt folyamodtak a kamara közbenjárásához.

Meg vannak győződve, hogy az állatforgalmi egyezkedéseknél Ausztria méltányos kedvezményekre rávehető volna, ha ellengedmény gyanánt 120 kilón alul levő sertéseknek Ausztriába való kivitele kérdésében a magyar kir. kormány hasonló engedékenységet tanúsítana. És ezt — kereskedőink nézete szerint — a magas kormány annál inkább megtehetné, mert sovány és fiatal sertéseink kivitele nem képez oly jelentős közzgazdasági érdeket, mint a hizlalt sertéseké.

Az e tekintetben teendő engedményünk ellenértékül azt óhajtanák kikötni, hogy sertésszállítványok nemcsak vágóhidakra és sinösszeköttetéssel bíró hely-elkülönítványokra, hanem szabad forgalommal bárhová legyenek irányíthatók.

A kamara ez ügyben intézett felterjesztésében hangsúlyozta, hogy kiváló gondjai közé sorolja a magyar sertéskereskedelem annyira jelentős kérdésének kedvező megoldását és létfeltételei biztosítását és meg van arról győződve, hogy az a félelem, mely sertéskereskedőinket egy ellenőrizhetlen hitelű hírlapközlemény alapján meglepte, talán tárgyaltalan is, mégis kötelességében állónak találta a kamara, hogy a keresk. minisztert az érdekeltek ezen indokolt üzleti érzékenységére figyelmeztesse s hogy a miniszternek jóindulatu gondoskodásába a sertéskereskedelem e kívánásait és panaszait beajánlja.

VIDÉK.

Gyilkos asszonyok.

— Saját tudósítónktól. —

Két asszonyt tartóztatott le tegnapelőtt délután Békásudon a csendőrség. Ludmann Katit és Ludmann Annát, a kik megölték Schuller Fáni odaváló özvegyasszonyt. A gyilkosság részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk:

Ludmán Kati férjét elcsábította a meggyilkolt özvegyasszony s e miatt aztán állandó lett a házastársak között a civakodás. A megcsalt asszony mindenáron bosszút akart állani férje csábítóján, de egyedül nem mert szembeszállani Schuller Fánival s ezért nővérét Ludmann Annát kérte fel segítségül. A két asszony tegnapelőtt a mezőn dolgozott s mikor hazafelé mentek, észrevették, hogy a csábító is kint dolgozik a földön. A két asszony ekkor leült egy buzakereszt tövébe s onnan lesték áldozatukat. Mikor Schuller Fáni dolgát végezte, gyanútlanul indult el s mikor a buzakereszt mellett elhaladt, megragadták, leteperték és bevonszolták a keresztek közé, hol előbb fojtogatták, de mert nem bírtak vele, a náluk volt sarlóval kaszabolták, felvágták altestét s átmetszték a nyakát is. A gyilkos ág elkövetése után néhány kéve buzát dobta az áldozatra és ott hagyta. A gyilkosságot még az nap megtudták s mindenki tisztségében volt vele, hogy ki lehet a gyilkos. A csendőrség egyenesen Ludmann Katit vonta kérdőre, a ki minden habozás nélkül vallott. A két asszonyt letartóztatták.

Megoperálta magát. Eredeti eset történt Mezőberényben. Egy beteg, kinek orvosi operációt kellett volna kiállani, megoperálta önmagát, hogy a műtét költségét megtakarítsa. Nagy Erzsébet, 24 éves berényi hajadon a bátor leány. Hasvizekórban szenvedett s baja már oly nagy fokra hágott, hogy orvosi műtetre volt szükség. Ekkor gondolta a leány, hogy elvégzi a műtétet ő maga s így nem kell az orvosoknak fizetni. Egy konyhakéssel felmetszette a hasát s 5 centiméter hosszú sebet ejtett rajta. Eddig sikerült az önműtét, de azután mégis orvosoknak kellett közbelépniök. Az operáció második felét, a bevarrást és bekötözést a doktorok végezték el. Nagy Erzsébetnek pedig egy kis gyöngeségen kívül semmi baja sincs. Az önműtét fényesen sikerült, de azért senkinek sem ajánlható.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Petróné elkészült a bitófára.

Fővárosi tudósítónktól.

Közönbösen, lethargikusan tölti napjait a börtönben Petróné Gyuláné, Erdei Sándor ékszerész tigrisszivű gyilkosa.

Egész napon át ott ül az ágya szélén és mereven bámul maga elé. Mikor lekerült az alkotmány-utcai börtönbe, az első napokon gyakran erőt vett rajta az indulat, ilyenkor keservesen sirt, kezeit tördelte s gyermekei nevét kiáltozta. A vizsgálóbíró előtt is minduntalan kifakadt.

— Mi lesz a gyerekekkel, az én szegény kis árváimmal?

Csak a gyermekeit sajnálja, az uráról már sokkal hűvösebben emlékszik meg.

— Ugyis utál most és gyűlöl engem. Tudom azt is, hogy nem sajnál. Meglesz ő énnélkülem is. De mi lesz a kicsinyekkel?

A vizsgálóbíró gyakran intézett hozzá kérdéseket, hogy nem volt-e bűntársa, vagy nem volt-e valakije, a kivel közölte volna a gyilkosság tervét, vagy magát a borzalmas ténnyt?

— Mindent egyedül tettem, a mások segítségével nélkül. Azt hiszi a nagyságos bíró ur, hogy ha lett volna bűntársam, akkor én

most magam szenvednék? Megmondanám én a másik bűnös nevét is, szenvedjen az is. Másért én nem szenvednék, különösen most, a mikor már ugyis mindennek vége.

Minden vallomása abban csucsosodott ki, hogy nem előre megfontolt szándékkal követte el a rablógyilkosságot. A bűnös asszony tudja, hogy ha a törvény tettét előre meg nem fontoltnak fogja nyilvánítani, ez igen nagy mérvben enyhíti büntetését s ezért makacsul ragaszkodik erre vonatkozó első kijelentéséhez.

Pedig hiábavalónak látszik Petrónának ez a politikája, mert, a mint már mi is megirtuk, számos adat van a vizsgálat birtokában, melyek azt bizonyítják, hogy Petróné, a ki nagyon jól tudta, hogy az öreg Erdei gyakran ezeket hordoz magánál, napokkal a tett előtt készült a gyilkosságra. Legutóbbi kihallgatása alkalmával azt a kérdést intézte a vizsgálóbíróhoz:

— Mit gondol a nagyságos ur, felakasztanak?

— Az az esküdtek igazmondásától függ.

Petróné egész testében összerendezte és komoran nézett maga elé.

— Talán jobb is lenne, ha úgy történe, mondta. Évek multán a börtönben elpusztulni, az is borzasztó.

Petrónét tegnapelőtt szembesítették Erdei Sándor házmeesterével, mert mint azt annak idején meg is irtuk, a nevezett házmeester vallomása szerint a gyilkosság előtti napon egy asszony járt Erdeiek lakásán, hogy elhívja magához másnapra az öreg ékszerárut. Ha az illető Petróné lett volna, ez a tény nagyon súlyosító körülmény volna, mert teljesen beigazolná az előre megfontolt szándékot.

Bartha vizsgálóbíró felhozatta czellájából a teljesen közömbös viselkedésű gyilkos asszonyt s szembe állította a házmeesterrel, a ki kijelentette, hogy az előtte álló asszony nem azonos azzal, a ki neki azt mondta a gyilkosság előtti napon, hogy más napra küldje el hozzá Erdeit.

§ Jövő heti bűnügyi főtárgyalások. A debreczeni kir. törvényszéknél a jövő hét során a következő bűnügyekben tartanak főtárgyalást: Julius hó 28 án hetfőn László Lajos ellen, lopás büntette miatt. Noszaly István ellen, magánokirat hamisítás büntette miatt. Szokér József s társa ellen, lopás büntette miatt. Julius hó 29-én kedden. Kővér Lajos ellen, hamis tanuzás büntette miatt. Julius hó 30 án szerdán Kertész Ferenc ellen, magánlaksértés büntette miatt. Ifj. Arany András ellen, lopás büntette miatt. Julius hó 31 én csütörtökön Turucz Lajos s társa ellen, súlyos testisértés büntette miatt. Rácskai Bálint s társa ellen, gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége miatt. — Augusztus hó 1-én pénteken ítélelhirdetések.

§ A Cartea de Aur. Brassóban, mint onnan nekünk j-lentik, a mi nap több előkelő román embernél házkutatást tartott a kir. törvényszék a Cartea de Aur című román izgató röpirat elkobzása tárgyában. A röpiratot sehol sem lehetett megtalálni. Az egyik állítólag kölcsön adta valakinek, a másik elégette, szóval: elő egyik sem adta. Most az illető román urak a kir. törvényszéki vizsgálóbírótól, Arzt Mihálytól hivatalos felszólítást kaptak, hogy 10 nap alatt az elkobzandó röpiratot kerítsék elő és szolgáltatassak be, mert különben velük szemben a büntetőtörvénykönyv 171. §-át alkalmazza, a mely az elkobzandó tárgyak, könyvek rejtegetőire a letartóztatást mondja ki.

§ Királysértés. (Fővárosi tudósítónktól) Hauser András, a ki már különben négyszer volt büntetve s ki is tiltották a fővárosból, a minap nagy patáliát csapott az utcán, mikor aztán egy rendőr kérdőre vonta, szitkozódni kezdett Hauser, sorra véve a főkapitányt, a minisztereket s végül a királyt is, a kivel szemben külön kifakadt.

— Miért nincs itt a királyod, hogy meggyilkolhatnám!

Hausert persze bekisérték s ma vonta feleletre a törvényszék Agorasztó bíró elnöklésével. A közvádoló királysértés és tiltott visszatérés miatt emelt ellene vádat. Kihallgatása során a vádlott semmire sem akar visszaemlékezni, azt állítva, hogy a kérdéses alkalommal teljesen ittas volt. Miután a tanúk is bizonyították az akkori részeg állapotát, a bíróság dr. Szende Sándor védő meghallgatása után Hausert a királysértés vádjára alól felmentette s csak azért ítelték el harmincz napi elzárásra, mert a kiutasítás daczára visszatért a fővárosba. Büntetését azonban kitöltöttnek vették s rögtön szabadon bocsátották.

SPORT.

Megalakult a fúleslabda-csapat. Mióta Debreczennek két legtevékenyebb sportegylete egyesítette erőit és megalakította a D. T. K. E.-t, azóta e hatalmas egylet minden irányban jelentősen szolgál a torna minden nemének. A vezetőség buzgósa mindenesetre dicséretre méltó, ha számbavesszük, hogy Debreczen sportélete rövid fél év alatt mennyit fejlődött. A főérdem mindenesetre három férfit övez: Lasz gallner Kálmán elnököt, Horvay dr. tiktárt és Tóth Mihályt, a legügyesebb tornavezetőt. A mult héten megalakult az egylet kebelében a fúleslabda-csapat is. E sport tudvalevőleg most kezd nagyobb számú hívőt gyűjteni magának. A debreczeni csapat játékosai közül különösen kitűnnek Csobán, Kovács és Rudóli hosszudobásaikkal, Szilágyi, Grünvald II. és Végvári kapásokkal. Tegnap már mérkőzött is a csapat két osztálya. Az egyiknek kapitánya Rudóli, a másiké Kovács. A tegnapi mérkőzés eredménye 4 : 2 a Rudóli csapatára javára.

Országos atletikai verseny Debreczenben. Hivatalos formában még nem adta ugyan hírül az elnökség, de igen valószínű dolog, hogy a debreczeni Torna- és Kerékpáros egylet szeptember 7-ik és 8-ik napjain országos atletikai versenyt rendez. Az első nap programja diszkoszvetés és football, a másodiké futás, súlydobás, magas és távugrás lesz.

Az első debreczeni football-match A D. T. K. E. football-csapatát hivatalos átiratban mérkőzésre hívta ki a M. Á. V. vaggongyár tisztviselőinek labdarugó csapatát. Az utóbbi csapat elfogadta a kihívást s megállapították a mérkőzés napját is. Az első debreczeni football-match szeptember 4-én lesz a nagyerdei új sporttéren. Ez a mérkőzés világot fog vatni a D. T. K. E. fiatal labdarugó csapatának kvalitására, melyektől teljes mértékben függ az első küzdelem után pár nap mulva Nagyváraddal tartandó mérkőzés eredménye.

UJDONSÁGOK.

* **Egyházi bizottsági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága e hó 38 án, hétfőn délután öt órakor ülést tart az egyházépület tanácstermében. Az ülésen, melynek programján folyó ügyek szerepelnek, Dicsőfi József elnököl.

* **Igazgatóválasztás a felső kereskedelmi iskolában.** A Kereskedő-Társulat választmánya a jövő hét valamelyik napján gyűl össze, hogy megválassza a kereskedelmi tanintézet új igazgatóját. Értesülésünk szerint a társulat választmánya már eleve megállapodásra jutott az új direktor személyére nézve. Szojka Gyula lesz a felső kereskedelmi iskola igazgatója, a kit tapasztalatai, tudása és szakismerete egyaránt predestinálnak a diszes állás elnyerésére s a kit Debreczen társadalma is a legszivesebben látna ebben az állásban.

* **Kinevezés.** Fejérváry miniszter Dr. Bekény Zoltán pénzügyi fogalmazó gyakornokot, Bekény Péter debreczeni földbirtokos fiát a honvédelmi minisztériumhoz mi iszteri fogalmazó gyakornokká nevezte ki.

* **Nagyvárad és a kamarák debreczeni kongresszusa.** A debreczeni kamara neves titkáráról megkeresés ment a nagyvárad kamara titkárához, dr. Sarkady Lajoshoz. A kamarák — mint többször irtuk — nemsokára Debreczenben gyűlnek össze értekezletre s a kassai kamara azt a sürgős proposíciót tette, hogy a debreczeni országos kamarai kongresszus egyedül az önálló vámterület ügyét tűzze napirendjére, hogy így jelentős állásfoglalásával hasson a közvéleményre s most folyó alkudozásaira a magyar és osztrák kormányra. Szávay Gyula a kassai indítványra nézve kérte ki a nagyvárad kamara véleményét. Sarkady Lajos dr. válaszolt a megkeresésre s válaszában *nem partolja a kassai indítványt*. Utal arra, hogy ezt egyszerűen az osztrák példa követésének veunék, de különben is megnyilatkoztak e kérdésben a kamarák s az egésznek amolyan ráduplázás ize volna. Azt azonban elfogadhatónak és helyesnek tartja, hogy a kamarai kongresszus tárgysorozatának első pontja az önálló vámterület legyen. E mellett aztán tárgyalja le az értekezlet a többi kitűzött tárgyat is, melyek között nem egy vitális érdekű van s elhalasztásuk káros volna.

* **Az új nyiregyházi templom.** A nyiregyházi katolikus híveknek új és diszes templomuk épül. Az alapkövetéssel vártak a nyiregyháziak valamely magasabb egyházi esemény bekövetkeztéig. Most, Samassa József egri érsek jubileuma alkalmából szép ünnepség keretében tegnapelőtt tették le az új templom alapkövét. Az érseket kit meghívtak az ünnepélyre, az alkaloleletelnél Ferenc Bertalan nyakállói prépost képviselte, a ki ünnepi misét mondott. Délben kétszáz terítékű banquet volt. A város üdvözlő feliratot, a katolikus polgárság pedig egy kétszáz aláírással ellátott pompás albumot küldött a jubiláló érseknek.

* **Névszerinti szavazások.** Debreczen város tulajdonát képező, a Dégenfeldtéri óvoda és Kovács laktanya utáni ondódi földek elidegenítése feletti névszerinti szavazások más ízbeni megejtése, a Dóka féle föld elidegenítése feletti névszerinti szavazás első ízbeni megejtése a f. évi augusztus hó 7. napján tartandó közgyűlés napirendjére tűzte tett ki, amely körülményt a városi tanács ez uttal figyelmébe ajánlja a bizottsági tag uraknak.

* **Az általános házbéradó.** A lakrészeket összeíró bizottság tegnap befejezte a közsüllyegi külsőségek lakrészeinek összeírását s ma hazaérkezett Debreczenbe. Ma dől el annak a sorsa, hogy vajon a belsőség lakrészeit teljesen felülvizsgálja-e a bizottság, vagy csak a kétes lakrészeket veszi-e figyelembe? Erre nézve sürgős utasítás érkezett tegnap a minisztertől Hank tanácsoshoz, ki azonban nem lévén itthon, e rendelet felől tájékozódást nem szerezhett, sem nem adhatott. Érdeklődéssel várjuk az újabb fordulatot.

* **Iparosok gyűlése.** Az Iparos-Kör tegnap este 7 órakor saját tanácstermében gyűlést tartott. A gyűlés egyetlen tárgya a szabadságszobor megkoszoruzásának kérdése volt. A Kör egyhangulag elhatározta, hogy diszes és értékes babérkoszorút helyez a szabadságszobor talapzatára.

* **A polgári iskola tanárai.** Alig két hete irt ki pályázatot a Kereskedő-Társulat, új polgári iskolájának tanári állására, már is tömegesen érkeztek a pályázatok igazgatóságához. Tizenöt képesített polgári iskolai tanító pályázott eddig, valamennyinek kitűnő oklevele és jeles szolgálati bizonyítványuk van. A pályázat határideje e hó utolsó napján jár le s így az új polgári iskola tanerőit még augusztus első hetében megválasztja a Kereskedő-Társulat. A tömeges jelentkezés folytán mind bizonyosabbá válik az, hogy a megnyíló két osztály parallel lesz, amikor is nem két, hanem négy tanárt kell választani az új tanintézethez.

* **A Nemzeti Múzeum és a debreczeni könyvnyomdák.** A magyar Nemzeti Múzeum most állította össze azoknak a könyveknek névjegyzékét, melyek részint vétel, részint ajándékozás útján jutottak birtokába. E kimutatás szerint Debreczen szab. kir. város könyvnyomdája 10, Hoffmann és Kronovitz nyomdája 8 művel gazdagította Magyarországot első bibliothékáját.

* **Az óvodák és menházak megnyitása.** Hetekkel eelőtt valamennyi debreczeni menházat és óvodát be kellett zárni a járványosan uralkodó vörheny miatt. Most, hogy a pusztító betegség járványos jellegét teljesen elvesztette, dr. Sárváry Gyula tiszti főorvos jelentést tett a polgármesternek, hogy a gyermekmenházak és óvodák megnyithatók. Ezen az alapon a polgármester elrendelte, hogy az óvodák és menházak július 20. átol kezdődőleg megnyitassanak. Határozatáról az illetékes köröket a mai nap folyamán fogja értesíteni.

* **Tisztújítás Hajduböszörményben.** Hajduböszörmény rendezett tanácsu városa, tegnap tartotta meg tisztújítását Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán elnökele alatt. Polgármester lett újból, egyhangulag Somossy Béla, tiszti ügyész dr. M. Szabó Lajos, adóügyi tanácsnok Pápay Károly, árvaszéki ülnök Győrössy Mór, árvagyám Győrössy Imre, városi pénztárnok Kövér Pál, városi számvevő Bácsy Péter, levéltárnok ifjabb Kelemen Gábor. A választás szép rendben folyt le. Este az új tisztikar tiszteletére bankett volt a városi nagyvendéglőben.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Miklós Béla róm. kath. 10 hónapos, Feingold József izr. 18 éves, Kis Balintné ev. ref. 84 éves, Lampenfeld Klára izr. 6 hónapos.

* **Bosznay István ösztöndija.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter egy magát megnevezni nem akaró nagylelkű alapító 223.000 koronás képzőművészeti ösztöndíj-alapítványának kamataiból a folyó évre Bosznay István és Katona Nándor festőművészeknek 4200—4200 korona ösztöndíjat adományozott. Lapunk régen közölte e hirt, melyet csak hivatalosan elevenitünk ma fel és újból gratulálunk Debreczen jeles festőművészeinek sikeréhez.

* **Ingyen föld két egyháznak.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter tegnap leiratot intézett a tiszántuli egyházkerület elnökségéhez, a mely szerint a temesvári református egyháznak 24, a battonyainak 26 hold termőföldet ingyenes használatra átenged. A két egyház régi kérelmének teljesítését a püspökség örvendetes tudomásul vette.

* **Tolvaj a pinczében.** A nagyerdei Dobos-vendéglő bérlője hetek óta vette észre, hogy a bor állománya feltűnő és megmagyarázhatatlan módon fogy. A hiány naponként csak két-három üveget tett ki, de lassanként több százra növekedett. Gondolta, hogy itt valami ügyes házi szarka keze működik s igyekezett is elcsipni a tolvajt. Hasztalan állt azonban lesbe, a tolvajt nem tudta tetten érni. Gyanuja utóbb már a hetes ellen irányult, a ki ellen panaszt is emelt a rendőrségnél s a ki ellen a vizsgálatot el is rendelték.

* **Az ácssegédek táncvigalma.** A debreczeni ácssegédek asztaltársasága létesítendő szakegyesületük alapja javára augusztus hó 9-én, szombaton, a „Margit” fürdő dísztermében világpostával egybekötött táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj 1 kor. 20 fillér. Jegyek előre válthatók az asztaltársaságnál (Kazinczy-utca 12.) és a rendezőség bármely tagjánál. Jutalomdíjak: 1. egy női aranygyűrű, a ki a legtöbb levelezőlapot kapja. 2. egy lánczon függő arany nyakék, a ki a legtöbb levelezőlapot eladja. 3. egy diszes album, a ki másodjára a legtöbb levelezőlapot kapja. Konfetti és szerpentinről gondoskodva van. Postások: ifj. Szendrei István, Laboncz István, Oláh Juliska és Ökrös Zsuzsika. A rendezőség tagjai: Szabó József elnök, Tokai István t. b. elnök, Szücs Bálint szálló-gazda, Kovács József pénztáros, Kiss József jegyző, Vass Gyula ellenőr, Sipos Sándor ellenőr.

* **Népünnepély a Margit-fürdőben.** A Polgári Kerékpáros Egyesület, mely minden alkalommal sikeresen rendezi ügyversenyét, mint nyilvános ünnepélyeit, most újabb mozgalmára hívja fel a figyelmet. Az egyesület tevékeny rendezőbizottsága ugyanis augusztus 3-án, vasárnap délután népünnepélyt rendez a Margit-fürdő telepén. A népünnepély műsorát még nem állította össze a rendezőbizottság, mely állítólag meglepetéseket tartogat a mulató közönség számára.

* **Vesztett kutya a nagyerdőn.** A nagyerdei nyaralók lakói valószínűleg rémületben vannak tegnap délután. Az erdei csósz hatalmas komondora ugyanis tegnap megvesztett s mihelyt a betegség tünetei mutatkoztak rajta, elkóborgott a villák között s bár többen indultak keresésére, még mindig nem bírták elfogói. A nyaraló hölgyek alig mertek sétálni tegnap este, a férfiak pedig revolverrel látták el magukat. Szóval nagy a riadalom az erdőn, melyet csak növel az a hír, mely a késő esti órákban terjedt el, hogy a kutya állítólag megmarta egy majorosnak a kis leányát.

* **Szabadságon.** Szabó Kálmán városi jegyző, harmincznapra terjedő szabadságát a tegnapi nappal megkezdte.

* **A megégett leány.** Mézes Mariskát, a Riesz cukrászda alkalmazottját, a ki tegnapelőtt kesztyűtisztítás közben összeégette magát, tegnap reggel bevitték ápolásra a kózkórházba. Egyik debreczeni rokona azonban még a dél-előtti folyamán kihozatta onnan s most a lakásán ápolja. A szegény leány sérülései sokkal súlyosabbak, mint azt az első percekben hitték; kezéről, melléről, arczáról egészen lejött a felső bőr. Fájdalmi nagyok s kezelő orvosa nem hiszi, hogy a gyöngye szervezetű leány a súlyos égési sebekkel járó kinokat kibírja.

* **A margittai mandátumot megpeticzionálták.** A hányatoit sorsu margittai kerület képviselőjének, Szatmári Mórnak mandátumát dr. Tetéleni Ármin fővárosi ügyvéd, Morvay Loránd és társai felső-dernai lakosok megbízásából petícióval támogatta meg. A kérvény vesztegetés, büntetés és vétség elkövetésére való felhívás, a földbirtokos osztály elleni gyűlöletre izgatás, magántulajdon flosztásáról való ámtás okából kéri a mandátum megsemmisítését. A Kuria szüneti tanácsa aligha tárgyalja már e petíciót.

* **Az utcák locsolása** ellen sűrűn hangzanak fel panaszok. Most a Hunyadi-utca lakosai mozgolódnak és a tanácshoz beadványt is intéznek, a melyben a Hunyadi-utca locsolásának állandósítását kérik.

* **Minden vasárnap este** katonazenahangverseny, Márkus Jenő bor- és sör csarnoka nagy nyári kertjében. Belépti-díj nincs.

* **A veszett kutya veszedelem.** Kedvencz ölelje volt özv. Kiss Jánosnéna egy fekete szőrű pincsi kutya, a mely állandóan körülötte lelte helyét. A kis öleben tegnap kiütött a veszettség s a kis dühöngő állat mindent összemart, a mi útjába került. Nem kímélte sem a tyukot, sem a malacot, sőt neki rontott a borjunak is s azt is össze-

marta, azután elmenekült. Az esetről értesült rendőrség intézkedett, hogy az elszabadult veszedelmes ebet mielőbb ártalmatlanná tegye. A mezőrendőrség pedig a megmárt állatokat vette zár alá.

* **A számár.** A piac téren történt. Vásár volt. Egy urias asszony sétálgatott a piacon s sorban szemlélgetve a sok venni valót, hozzá csatlakozott egy ur, egy fecsegő. Az asszony csinos volt s a fecsegő kitarató. Az asszony haragos lett s így szólt:

— Számár.

A fecsegő elszomorodott. Aztán haladtak tovább csendesen. A vásáros szeke-
rek közt egyszerre megpillant az asszony egy kis csacsit. Kis szürke keresztos vitéz volt, buksi fejét lógatta, fülét bánatosan mozgatta. A fülében piszkos boj volt, nyakában apró csörgő.

Az asszony kedvesen simogatta meg a kis számarat s becézve így szólt:

— Milyen kedves.

A fecsegő ur busan pislogott s így felelt csendesen:

— Pedig ez is számár.

* **A Petőfi dalkör ülése.** A Petőfi dalkör választmánya ma délután Komlóssy Arthur elnöklete alatt ülést tart. Az ülés tárgyai a szabadságszobor leleplezési ünnepén való részvétel, a Petőfi halálának évfordulója s a Vattay Géza elnök halála feletti részvétel lesznek.

TÁVIRATOK.

Az ischl-i tanácskozás.

Ischl, július 25. Ma délelőtt korona tanács volt a király elnöklésével. Illetékes körök úgy hiszik, hogy a tanácskozáson jelentékeny eredményeket értek el a kiegyezés ügyében s a függő kérdéseken kívül a két parlament őszi munkaprogramját is megállapították. Délután két órakor a tanácskozás még nem ért véget.

A király vendége.

Ischl, július 25. A szász trónörökös, a ki két nap óta a király vendége. Ma este utazik vissza Drezdába atyjához, a ki beteg.

Az elkeseredett Loubet.

Budapest, július 25. A Franciaországban most folyó ádáz politikai küzdelmekre rendkívül érdekes fényt vetnek Loubet köztársasági elnöknek Richard párisi érsekez intézett szavai, melyeket a „Gaulois“ híven reprodukál. Loubet keserűen panasolja az érseknek, hogy egész Franciaországban nincs szánsalomra méltóbb ember nála. Minden oldalról üldözik, részint a bírák függetlenségének nehéz kérdése, részint a hadsereg, most újabban pedig a szervezeti iskolák bezáratása miatt. Kérdi tehát az érseket, hogy most már mit tegyen? Az érsek azt válaszolta, hogy nem lett volna szabad Combest kineveznie, mert így most már nincs más hátra, mint vagy azonnal menesztetni Combest, vagy ha ez nem lehetséges, úgy lépjen vissza ő maga, t. i. az elnök.

A Magyar Színház ügye.

Budapest, július 25. Színész körökből jelentik, hogy a Magyar Színház művészeti igazgatását október elsejével Zoltán Jenő hirlapíró veszi át. A dolog már befejezett ténynek tekintendő.

A sajtókongresszus.

Berlin, július 25. A sajtókongresszus tiszteletére diszebed volt az osztrák-magyar nagykövetségnél.

Antiszemita ezredparancsnok.

Budapest, július 25. Verseczről különös eset hírért jelenti tudósítónk. Az ottani honvédgyalogezred ujonnan kinevezett parancsnoka Daempff Henrik alezredes héfőn tisztiszemlét tartott. A szemlén megtudta, hogy az ezred egyik tiszthelyettese Szász Ernő, zsidóvallású, az ezredparancsnok egyik őrnagya által tudomására juttatta a tiszthelyettesnek, hogy mint zsidó, nem maradhat meg a honvédségnél, tehát vagy keresztelkedjék ki, vagy pedig adja be lemondását. A tiszthelyettes az utóbbi tanácsot fogadta el és leköszönt tisztirangjáról.

Angolok a búrokért.

London, július 25. A kormány elhatározta, hogy a tekintélyesebb búr mezőgazdákat, a mezőgazdasági viszonyok tanulmányozása céljából külföldre küldi, hogy tapasztalataikat azután otthon értékesíthessék.

Öngyilkosság egy temetésen.

Bukarest, július 25. Tegnap egy Lipka Péter nevű vasuti alkalmazott anyját temették el. Lipka Péter a sirig követte anyja koporsóját és aztán egyszerre a nyitott sir előtt forgó pisztolyt rántott elő, a melylyel föbelötte magát. Haldokolva szállították el a temetőből.

HIREK.

Éjjeli posta.

Az aszfalttolvajt elfogták.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 26.

Annak idején bizonyos feltűnést keltett a fővárosban, hogy valaki elloptott egy utcát, illetőleg ellopta a Rottenbiller-utca aszfaltjának egy részét. A páratlan tolvajlás tettese csak most került hurokra. Az eset ismeretes: Ez év május 30-án a Rottenbiller-utca 60—62. számú ház előtt az aszfaltburkolatot ismeretlen tettesek felbontották, kocsira rakták és elszállították.

A maguk nemében különös lopásnak a tettesét a rendőrség akkoriban kinyomozta Hamrák János 25 éves rovott multu aszfaltmunkás személyében, a ki azonban az ellene indított eljárás folyamata alatt ismeretlen helyre szökött. A rendőrség kinyomozta, hogy Hamrák a szökése napján Batistella Péter munkásársától kicsalt egy ezüst órát és lánczot és ezzel a zsákmánnyal együtt eltűnt.

Megtudta a rendőrség azt is, hogy Hamrák, Huzella Elek belvárosi kereskedővel üzletet kötött, mely szerint neki egy kocsis burkolatot szállít a birtokára. Hamrák az azért járó összeget előre felvette, de a burkolatot nem szállította.

Az aszfalttolvaj bujdosás közben meglátogatta Németpalánkán lakó Füle Péter nevű sógorát, a ki ott vasuti váltóór. Ennek néhány napi szives vendéglátását azzal hállalta meg, hogy szekrényét felörte és 114 korona értékű aranyneműt ellopot belőle és azután megszökött.

A további nyomozat folyamán kiderült, hogy Hamrák Brünneben egy ottani czirkuszban van alkalmazva, a hol „Az angol-bur háboru“ című látványos darab előadásánál a burvezér szerepet játszotta. Czirkuszkollegái itt egyszerűen a hungarinak nevezték. A brünni rendőrség a budapesti főkapitányság távirati megkeresésére Hamrákot tegnap letartóztatta. Az aszfalttolvajt legközelebb Budapestre hozzák.

× **Leégett kolostor.** (Éjjeli express tudósítás.) Montrealtól táviratozzák: A Montrealtól északra emelkedő hegyek között lévő laurentianus trapnista-kolostor tegnap leégett. Nehány szerzetes csak nagy bajjal tudott megmenekülni. A kárt negyedmillió dollárra becsülik.

× **Új egyetemi tanár.** (Éjjeli express tudósítás.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Ferenczy József műegyetemi nyilvános rendes tanári címmel és jelleggel felruházott nyilvános rendkívüli tanárt a budapesti József-műegyetemen a magyar irodalomtörténet nyilvános rendes tanárává a szabályszerű illetményekkel kinevezte.

× **Viharágyszók kongresszusa.** (Éjjeli express tudósítás.) Grác-ból táviratozzák: A viharágyszók nemzetközi kongresszusa alkalomból rendezett mai lakomán Basema szenátor (Róma) Ferenczy József királyt, Clary helytartót, a német császárt, az orosz cárt, az olasz királyt, a szerb királyt és a francia köztársaságot köszöntötte fel.

× **A nemzetközi sajtókongresszus berekesztése.** (Éjjeli express tudósítás.) Bernből táviratozzák: A nemzetközi sajtókongresszust tegnap rekesztették be. Ez alkalomból tegnap este közös lakomára ültek össze az olasz és a svájci sajtó képviselői. Dr. Büchler, a Bund főszerkesztője, a svájci sajtó nevében az olasz kollegákat és Olaszországot éltette. Az olasz sajtó nevében Ferrarics mondott köszönetet, a ki beszédét, a melyben a svájci kollegáiról és a svájci népről mint Olaszország barátairól emlékezett meg, Svájcz éltetésével fejezte be.

CSARNOK.

A tűzpróba.

— Szenzációs regény. —

Írta: **Dr. W. J.**

(Folyt.)

A felől semmi kétségem, kedves gyermekem, — szólt az atya. Valamennyi bün-

tettüket ugyanazon módon viszik véghez a gazemberek. Álczás fegyveresek törnek be s megkötözik áldozatukat. A legkisebb ellen-szegülésre képesek gyilkolni. A rendőrség valamennyi merénnyel ugyanegy kézre gyanakodik.

— Azt mondják, — szolt Lionel, — hogy ha a rablók küzdelm közt vagy véletlenül álczaikat elveszítik, mindazokat, kik arcukat látták, irgalom nélkül meggyilkolják.

— Mily borzasztó! — szolt Klára a fiatalabb hölgy. — De hát mi lehet oka, hogy minden tekintet nélkül vért ontanak?

— Annak egyedül az az oka, hogy biztosítani akarják magukat, mert a meddig arcuk fedve van, addig senki se tanuskodhatik ellenük.

— Ha közönséges gonoszokkal volna ügyük, — szolt Lionel — már nyomukra jöttek volna, de agylátszik, hogy a bandát valamely ügyes ember vezeti. Daczára annak, hogy a rendőrség minden tevékenységét kifejti, még semmi biztos nyomra nem talált. Én csak azon csodálkozom bátyám, hogy ön nem fél itt lakni, oly egyedül minden védelem nélkül.

— Vajon mitől félhetnék, Lionel? — kérdezte Evelyn.

— Ön feledni látszik, hogy e lak oly magános és a legközelebbi ház egy negyed mértföldnyi távolra esik ide és ez nagyon csábító körülmény a rablókra nézve.

— A folyamnak innenső partját még eddig sohasem háborgatták, — szolt Evelyn Robert s miután valószínű, hogy e vidéket már elhagyták, remélhető, hogy híruket sem halljuk többé.

— Adná Isten! — szolt Edith — hogy minden vész elkerülje hajlékunkat. Én sokszor el-gondolkozom s úgy vélem, sokkal nagyobb a mi boldogságunk, sem-hogy az tartós maradjon. Nemde atyám, mi nagyon boldogok vagyunk?

— Valóban azok vagyunk, gyerme-kem, — legalább én, részemről elmondhatom ezt. És én áldom Istenemet, hogy két ily kedves leánnyal ajándékozott meg.

— Ki tudja atyám, — szolt Klára — vajon nem házasodol-e még meg, a mi-kor egyszer csak mostoha anyát hozasz a házhoz!

— Nem, gyermekek; arról jót állok, hogy nem fog megtörténni. Ha a nap megszűnik ragyogni és a hold világitani, akkor tart-hatsz csupán attól, hogy én mostohaanyát hozok nyakatokra.

— Kedves atyám! mily boldoggá tesz-szesz te engem e nyilatkozatod által — szolt Edith s hozzá sietve, megcsókolá.

— Nem is kellett volna ilyesmire gondol-notok, kedves gyermekeim. Boldogult anyá-tok emléke sokkal élénkebben áll előttem, hogy sem arra gondolnér valaha, hogy új-bó megházasodjam. Napjaimnak hátralevő részét nektek és fivéreteknak akarom szen-telni.

Lionel órájára tekintett.

— Már elmúlt tizenegy óra — szolt — s ideje, hogy hazatérjek.

— Nem akarsz az éjjel nálunk meg-hálalni? — szolt nagybátyja.

— Oh maradj nálunk Lionel! — esen-gett Klára. Az igazat megvallva, a rablók-ról való beszélgetés egészen fölizgatta ide-geimet.

— Örömmel maradnék, kedves Klára, de anyám vár reám és nyugtalanitná ki-maradásom. Én azt hiszem, az egész várost fölzavarná érettem.

Ily körülmények folytán nem is eről-tették az ifjút maradásra, ki is nagybátyjával s unokahugaival kezet szorítva, eltávozott. Klára kikísérte őt, hogy az ajtót utána bezárja.

Ha a leányka visszaérkezése után kellett volna az ajtó távolságáról követke-ztetést vonnunk, nagyon messzeesőnek gon-dolhattuk volna azt, mert majd egy negyed óra folyt el, míg ismét visszatért a szobába, kipirult, sugárzó arczezal s kissé fölborzolt bajával.

Hagyjuk e csendes családi boldogságot, ki tudja, nem zavarja-e meg azt a rossz em-berek gonoszsága!..

— Folyt. köv. —

Az őrangyal.

— Regény. —

Irta: **Than Gyula.**

(Folyt.)

Tudta azt Geszterédy Teréz, hogy milyen szép és hálára érdemes dolgot kö-vetett el; de hát ő ezt nem elismerésért, nem háláért, hanem a saját szive megnyug-tatásáért tette. Most is az lebegett előtte, m-kor sietve hagyta el a termét és igye-kezett, hogy a Lánczy és Hortoványi nyomait valahogy el ne veszítse.

Könnyebben lélegzett fel, mikor meg-látta őket a bokrok között haladni, de csakhamar felháborodás foglalta el a szívét. Látta, amikor Lánczy és Hortoványi bűnös tettüket végrehajtották, látta, amikor ken-dővel dugták be a Bogáti Béla száját, kö-tötték meg a kezét s kapták fel az így tehetetlenné tett embert, hogy az országuton reájuk várakozó kocsihoz cipeljék.

Mit csináljon? — Tanakodott magában. Visszaszaladjon, lármát csapjon? Hiszen amíg visszamegy, addig Lánczyék a kocsival elhajtatnak, elveszti őket a szemük elől, azt sem fogja tudni, hová és merre mentek. Talán mégis legjobb lesz, ha amennyire lehetséges, követi őket és megtudja, hová vitték Bélát. Azután jön vissza, felfedezi a történeteket és a Bogátiék kezébe adja a bűnösöket. Ez az elhatározás birta rá, hogy futva igyekezett a kocsit után, de mindenütt az országut mellett elhúzódó fák alatt, ahol Lánczyék, még ha visszatekintettek, se ve-hették észre.

Lélekszakadva, kimerülten követte őket. Birta néhány percig, de már a község alatt lába és tüdeje felmondták a szolgálatot. A kocsit nem haladt ugyan sebesen. A köz-ség határában már csendesebben mentek. Lánczyék már biztonságban érezték magukat s mert tudták, hogy még hosszú utat kell tenniük, a lovaikat sem akarták fárasztani. Geszterédy Teréz mégsem birta követni őket. Már-már nehez aggodalom szállta meg. Önmagát kezdte vádolni, hogy miért nem

csinált inkább lármát. Csaknem lemondott már arról a reményéről, hogy követheti nyomukat, mikor egyszerre, egészen vélet-lenül észre vette, hogy az országut mellett egy ember alussza a boldogok álmát, mellette pedig egy számár legelészett.

Geszterédy Teréz gyors elhatározással verte fel álmából az embert.

— Tied ez a számár, jó ember?

— Az enyém.

— Megveszem. De csak úgy, ha rögtön adod. Egy perc szünet veszítnetni való időm. Mi az ára?

— Nem eladó.

— Jól megfizetem. Jobban, mint a mennyiért vetted, jó ember.

— Akkor husz forintot adjon érte, szolt az ember.

— Itt van! — válaszolt habozás nélkül Geszterédy Teréz. Gyorsan előkereste és átadta a pénzt. Belsőleg pedig örvendezett rajta, hogy szándéka ilyen gyorsan sikerült

(Folyt. köv.)

Gyógyászati cikkek raktára. Pá-risi gummiáruk raktára

J. Reif, specialista, Wien
1. Bardstätte 3.

Árjegyzékek zárt borítékban ingyen és bérmentve.

Vidékre küldés utánvétellel Diskretio. á
2, 4, 6, 8, 10 kor. stb.

Jánossy József
és Társánál

Leszállított határozott áron beszerezhetők:

Batistok, Zeffirek, áttörött mosó kelmék, Cosmanosi szintartó Indisch foulard szavana, Dou-sches satinnok.

Több ezer méter maradékok

=== féláron. ===

Főtér, a főtőzsde mellett.

MIHALOVITS J. gyógyszer-tára
A „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORÁT (pouder)

mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arczbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz, vagy rizspporral jól tapad s igen jól fed.

A Harmat-Crème a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt üdév, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsás s crème színben) minta doboz Harmat pou-der ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor.

Ajánlja továbbá a következő arczporait:

BERLINI FETTPOUER (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 korona s 1 kor. 60 fillér.

VELUTIN POUER (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekeüldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Találtatott szerdán egy sárga fehér rövid farku himbkutya. Tulajdonos átveheti a kiadóhivatalunkban megtudható czimen.

„Csunya leánynak“ levele van a kiadóhivatalban.

N. Péterfia utca 79. sz. háznál az utcai lakás, mely áll öt szobából, mellékhelyiségekből és istállóból azonnal kiadó, esetleg az egész udvar.

2 szoba, előszoba és mellékhelyiségek aug. 1-től kiadó. Hatvan-u 11.

Zenke-féle Barát-ital legjobb gyomor erősítő növény kivonat főraktár Czeglédy és Polgárnál.

Sürgösen irjon e lap kiadóhivatalába az a leány, ki velem posta-restante levelezést óhajt folytatni. A levelet „Fenyverek“ czimen kérem.

500 liter Sesta kerti bor eladó Péterfia-utca 65. szám alatt.

Eladó házak :

- Péterfia-utca 45. szám.
- Arany János-utca 60. szám.
- Csapó-utca 31. szám.
- Homok utca 124. szám.

Feltételek megtudhatók a Debreczeni Első Takarékpénztár titkárságánál

Kiadó garzon lakás, szép világos, magas egészséges két szobás udvari lakás, előszoba, mellékhelyiség és vízvezetékkel szept. 1-re. Ugyanott egy négy szoba és mellék helyiségekből álló lakás kiadó. Piacz-u. 7. sz.

Két modern szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel kiadó, évibér kétszázforint. Miklós-utca 33.

Egy szallag fűrészhöz tartozó paddal, jutányos árban eladó. Neumann és Weisznál, Hatvan-u. 5.

Kisebb udvari lakosztály aug. 1-től. Miklós-u. 34 sz. a. kiadó.

Gyászolók figyelmébe.

Sikkes női blouzek és kész ruha-aljak kaphatók, Mezey Gyulánál, (főtér 42.) Mérték szerinti megrendeléseket elvállal.

Önállósodók figyelmébe.

Egy vagyonos vidéki városban a főtéren több üzlethelyiség rőfös és fűszer szakmának berendezéssel, vagy anélkül kiadó. Czim a kiadóban.

Ház árverés. (Kossuth-utca 31 számú) folyó évi **Augusztus hó 6-án délután 3 órakor** a debreczeni kir törvényszéknél; feltételek megtekinthetők ugyanott és **Dr. Kocsár Gábor** ügyvéd ur irodájában Szent-anna u.

Ebedlő-szekrény futószőnyeg és függönyök kerestetnek megvételre. Czim a kiadóhivatalban.

Egy ügyes varróleány felvétetik Vizvári Ignácznál Dégenfeld-tér.

Katonakeztyük tisztítását javításnál együtt párjól 8 kr-ét, glass-kezt, k tisztítását jutányos árért vállalora. Péte 7a utca 87. sz.

SZENDRŐ SÁNDOR

zongora, hangszer-készítő és hangoló ajánlja legjobb gyártmányu **zongoráit, hegedűit és pianinóit.** Javításokat és hangolási munkákat előnyös árak mellett eszközöl Szt.-Anna-utca 3 szám.

Olcsón eladók :

2 kirakat és egy ajtó tükör-üveg és vasredőnyvel,

2 nagy üzlet fölé való függöny gépezettel.

Szabó Lajos fiai cégégnél.

Eladási hirdetmény.

Alulírott bérlőtársaság ezennel közösi teszi, hogy a Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s a társaság által bérelt „Arany Bika“ szállodai, vendéglői és kávéházi összes berendezések és felszerelések: angol rézágalyak, ágyneműek, székek, szekrények, asztalok, szalon garnitúrák, szőnyegek, függönyök, tükrök, fogasok, a vendéglői felszerelés; a kávéházi berendezés: márvány asztalok, székek, tükrök, pénztár, jég-szekrények,

billiárd asztalok szabad kézből akár csoportonként, akár darabonként az üzlet felosztása miatt rendkívül olcsó áron eladatnak.

Az eladó ingóságok leltára, valamint az eladási feltételek Debreczenben az „ARANY BIKÁ“ szálloda irodai helyiségében bármikor megtekinthetők és megszereshetők.

Asztalos-üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é közönséget, hogy a Tisza-palota keleti részén, a kenyér piaczon már 25 év óta fennálló

asztalos-üzletemet

(Sesztina Lajos úr újonnan épített házába) Simonffy-utczán levő

kis-piaczra helyeztem át,

amionnan üzletfelhagyás miatt mindenemü kész butoraimat

kiárusítom.

A n. é. közönség eddigi szives pártfogását megköszönve, maradok

teljes tisztelettel:

Nagy Sándor,

asztalos mester.

Feltűnő eredmény érhető el

a **HAJÓS-féle** „Aradi Ibolya-Créme“

használatával, mely pár nap alatt elmulaszt szeplő, májfolt, bibires, bőrvörösséget és mindennemü arcztisztatlanságot. E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrből teljesen felszívódik, ennek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel s díszoklevéllel kiüntetve.

Ára egy tégelynek 50 krajczár.

Ibolya créme-szappan 35 krajczár. Ibolya-hölgy-po: fehér, rózsas és krém színben 1 darab 60 krajczár. IBOLYA-TEJ (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Övökodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csak Hajós-féle Ibolya készítményeket tessék elfogadni. Kapható a készítő feltalálónál

Hajós Árpád gyógyszer-tára és gyógyszerészeti laboratóriuma **ARAD, Andrásy-tér 22. sz. Budapeston** Török József gyógyszer-tárában.

Belényes: Erdélyi László, Eled: Kocsis József, Székelyhid: Dr. Bukert Mihály, Kis-Marja: Gallasz Frigyes, Nagy-Szalonta: Czajlik György, Tenke: Somogyi Lajos, Sarkad: Kubányi Kálmán

Debreczen: **Toth Béla** gyógyszer-tárában.

Legnagyobb és legolcsóbb cipő-áruház Debreczenben.

Női cipők

Férfi cipők:

Áruházam megtekintésére meghívom a t. közönséget, ahol a legdivatosabb és legtartósabb cipőt kaphat. Tisztító bőkencsőt minden bevásárlásnál ingyen adok. 10 frtnyi bevásárlásnál franco küldök. Bonyu bőrből cugos vagy fűzős lábbeli . . . 240-260-280. Zerge bőrből cugos, fűző- vagy gombos . . . 280-300-350. keztüszárral cugos, fűzős v. gombos . . . 350-400-430. Párisi Sevro cugos, fűzős v. gombos . . . 450-550-650. Sevró lakk keztüszárral cugos v. fűző . . . 300-350-370. Lasting cugos selyem cuggal . . . 240. Bonyu bőrből sima vagy betétes lábbeli . . . 240. Karlsbádi tükör bőrből keztüszárral cugos vagy Bergsteiger . . . 350-390-450. Párisi Sevró cugos vagy Bergsteiger . . . 500-550-600. Maici Lakk cugos vagy Bergsteiger . . . 450-550. Sárga Bonyubőr cugos vagy Bergsteiger . . . 350-400-450. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek. Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem, vagy a pénzt visszaadom.

Löw Zsigmond és Társa DEBRECZEN, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.